ఏక్ సైకిల్

...నిమిదమయినట్లుంది. నగరం, కార్పొరేషన్ దీపాల వెలుగుల్లో వింత అందాలు సంతరించుకుంటూంది. పగలంతా పనిచేసి అలసిపోయి విశ్రాంతి తీసుకుంటున్న వాళ్ళు కొందరైతే, ఇప్పటిదాకా విశ్రాంతి తీసుకుని, అప్పుడే తమ పనుల్లోనికి దిగబోతున్న వారు మరి కొందరు.

ఏ మయితేనేం, ఎలాగైతేనేం నగరం మేలుకునే ఉంది. ఏ మాత్రం అలుపూ సొలుపూ లేకుండా, ఊపిరి తీసుకోవటానికి కూడా వ్యవధిలేనట్లు రయిమంటూ దూసుకుపోతున్న కార్లు, లారీలు, సిటీ బస్సులు వగైరా వగైరా హడావుడిలో, ఏ మయితేనేం నగరం మేలుకునే ఉంది.

ఆ నగరంలో ఇంకా ప్రభుత్వ దృష్టికందకుండా ఓ చోటుంది. ఒకటంటే ఒకటే కాదు, అటువంటివి చాలా ఉన్నాయే అనుకోండి. అటువంటి వాటిలో ఒకటి.

ఆకాశాన్నంటే స్కైస్క్రాపర్స్ ను చూసి, "అమ్మో, భారత దేశం బాగుపడి పోయిందోచ్" అని పక్క వాడు ఏడవకుండా, వాడి కన్నీళ్ళను తుడవటానికెప్పుడూ సిద్ధంగా ఉంటా యటువంటి చోట్లు ప్రతి నగరంలోనూ. వాటిలో ఈగలకు, దోమలకు, పందులకు, పాములకు, తేళ్ళకు వగైరా వగైరా వాటికి అతీతులైన సిద్ధుల్లాంటివా రుంటారు అందుకే అవి కూడా వాళ్ళతో విరోధం పెట్టుకోక సహజీవనం సాగిస్తూంటాయి. అటువంటి చోట్లను నగరం వాళ్ళు ముద్దుగా 'స్లమ్స్' అని వ్యవహరిస్తుంటారు, గుర్తుకొచ్చి నప్పుడల్లా.

ముత్యాలు రిక్షాబండిని ఇంటిముందు నిలబెట్టి, తడికె నెట్టుకుని లోపలి కొచ్చాడు. తను ననవసరంగా డిస్టర్బ్ చేసినందుకు అక్కడున్న మురుక్కాలవ లోని దోమలన్నీ కూడబలుక్కుని ముత్యాల మీదకు దాడి చేశాయి, ఝుమ్మంటూ. అయినా, ముందే [illegible]— అక్కడి వాళ్ళంతా ఇటువంటి చిన్న చిన్న విషయాలను గురించి ప్రభుత్వాన్ని రాచి రంపాన పెట్టే రకంగాదు. అందుకే ముత్యాలు అంతగా పట్టించుకోలేదు. లోపలి నుంచి తల్లి ఏడుపు వినిపిస్తూంది.

'అంటే, అయ్యొచ్చి పోయా డన్నమాట' అనుకున్నాడు ముత్యాలు.

"అమ్మోయ్! కూడెట్టవే. బాడి క్కాల్తాంది." మంచం మీద అడ్డం పడుతూ లోపలికి కేకేశాడు.

మంచం కుయ్యో మంది.

లోపల్నుంచి వచ్చింది వరాలమ్మ.

ఈకలు పీకేసిన కోడి పెట్టలా గుంటుంది వరాలమ్మ. ఏడుస్తూనే అంది: "డబ్బు లెచ్చావా?"

ఎందు కేడుస్తున్నావని ముత్యాలు అడగలేదు. వరాలమ్మ చెప్పనూ లేదు.

అరిసె ముక్క నోట్లో నములుతూ వచ్చి అడిగింది రత్తాలు — "అన్నియ్యాయ్! రిబ్బన్లు పట్టుకొచ్చినావా?" అని.

"పో, పో, దరిద్రపు దానా, ఎప్పుడూ ఎదవ రిబ్బన్లు." విసుగంతా చెల్లెలి మీద చూపించాడు ముత్యాలు.

అది ఏడుస్తూ వరాలమ్మ పక్క కెళ్ళి ఆమెతోపాటు కోరస్ గ ఏడ్వటం మొదలెట్టింది.

ముత్యాలు జేబులోంచి ఓడీ కట్ట తీసి పక్కను పెట్టి, పన్నెండు రూపాయలు తీశాడు.

చెమటతో తడిసి ముద్దయిపోయి ఉన్నా యా నోట్లు.

చిల్లరతీసి లెక్కపెట్టుకుని మళ్ళీ జేబులో పడేసుకున్నాడు.

పన్నెండు రూపాయలు తీసుకెళ్ళి వరాలమ్మ చేతిలో పెట్టి "యియ్యాల బేరం బాగా సాగింది. తొందరగా కూడెయ్యి. మళ్ళీ మొదటాట యిడిచి పెట్టే టయిమవుతాది" అన్నాడు

వరాలమ్మ ఏడుపు ఎగిరిపోయింది. బర్రున ముక్కు చీదేసి, ఇంక ఏడుస్తూ అదే ఆరున్నొక్క రాగాన్ని మెయిన్ టైన్ చేస్తున్న రత్తాల్ని ఒక్క కసురు కసిరి, "పోవే, ఆడుకో, పో" అంది.

ముత్యాలు అన్నం తింటున్నాడు.

వరాలమ్మ పక్కన కూర్చుని వడ్డిస్తూంది.

"నువ్వుకూడా బువ్వేసుకోయే." ముత్యాలన్నాడు.

"ఇంకెక్కడుంది [illegible]? పొద్దునం ఆ ఇంజనీరుగారి అమ్మగారు ఇంత పెట్టి, ఈ పూటకి సరిపోయ్యని వంట చేయకుండానే పెట్టింది గదా? గద్దలా ఒచ్చి సగం కుండ ఖాళీ చేసి పోదమేశాక, ఇంక పైగా సారా తాగటానికి డబ్బు లేదని బొనిక [illegible] బాదేసి పోయిండు నీ అయ్య, ముదనష్టపోడు. ఇంకెప్పటికి బుద్ధొచ్చిద్దో మేంటో?"

"మరి నీకో?"

"ఇప్పు. డబ్బు లిచ్చావుగా? గవలయ్య కొట్టు కెళ్ళి కూసంత బియ్యం, పెద్దుళ్ళి పాయలు కొనుక్కొచ్చి ఏదో ఓటి చేసుకుంటాలే."

సమాధానపడ్డాడు ముత్యాలు.

భోజనంచేసి, రిక్షా తీసుకుని వెళ్ళిపోయాడు.

● ● ●

శివ్యాచెలం తడికె తోసుకుని లోపలి కొచ్చాడు.

"ముత్యా లొచ్చాడేంటే?" మంచం మీద నిద్రపోతున్న యాటవరయ్య పక్కనే కూలబడుతూ అడిగాడు.

వరాలమ్మ మాట్లాడలేదు.

అన్నం కలియపెడుతూ మౌనంగా ఉండిపోయింది.

'ఎదవ ముండ— రిబ్బన్, రిబ్బన్ అంటూ బువ్వ కుడవ కుండానే నిద్రపోనాది.' గుమ్మం పక్కను పడి ఏడ్చి నిద్రపోయిన రత్తాలుని చూస్తూ అనుకుంది.

మునీర్

"ఏందే, గుడిసేటిముండ? ముత్యా లొచ్చాడా?" ఈ సారి రెట్టించి అడిగాడు.

వరాలమ్మకు కోపం వచ్చింది. "ఆఁ వచ్చాడు, వచ్చాడు. ఇంత మూట తెచ్చాడు. ఆసికెల్లి తాగి తగలాట్టానికేగా? ఎదవ బతుకు. ఎక్కడైనా పడి సావరాదూ?" ఆమె పవిత్ర భారత స్త్రీయే కాని, ఆ సమయం లో శివ్యాచెలం తన మొగుడన్న సంగతి మరిచిపోయినట్లుంది.

అదే అనుమానం శివ్యాచెలాని కేసింది.

"ఏంటేయ్, నేన్నిమొగుణ్ణే ముండా! ఏదీ ఓ రూపాయి యియ్యి." గదమాయించాడు.

వరాలమ్మ శివ్యాచెలం పెళ్ళాం. అంటే ఏం తక్కువ తినలేదన్నమాట!

"నాకు తెల్దు. అయినకాడికీ, కాని కాడికీ రూపాయి లిమ్మంటే యీడ దేమన్నా కాస్తున్నాయా? లేవు." అంతకంటే మాట్లాడ్డం దండగనుకుని, గంగి వార్పటానికి ముంతకోసం లేచింది. బొడ్లో దాచి ఉంచిన పది రూపాయిల కాగితం క్రింద పడింది. శివ్యాచెలం ఒక్క ఉదుటున దాన్ని అందుకున్నాడు, జరిగిన సంగతి వరాలమ్మ గ్రహించే లోగా.

"దొంగ లంజా! పది రూపాయలు బొడ్లో పెట్టుకుని రూపాయల్లేవు పొమ్మంటావంటే పీనుగ ముండా! నిన్ని ...ని నసలు యిరగ బొడవాలే, థూ" తుపుక్కున ఉమ్మేశాడు వరాలమ్మ మీద, దగ్గరికు వస్తూ.

"ఓ లమ్మో, ఓ లయ్యో, దొంగ నప్పోడా డబ్బు లియ్యి." వరాలమ్మ బోనులోంచి బయటపడ్డ పులిలా గర్జించి, శివ్యాచెలం మీదకు దూకింది.

శివ్యాచెలం తూలి పడబోయాడు. అయినా నిలదొక్కుకుని, పది రూపా

సొమ్ము నిమ్మరం జేబులో పెట్టుకొని, వరాలమ్మ జుట్టందుకున్నాడు ఒకడేమో.

వరాలమ్మ కేకలకు నిద్దరపోతున్న యూశువరయ్యా, రత్తాలు లేచి పరుగు లంకించుకున్నారు.

దభీ, దభీ మని మోగింది వరాలమ్మ వీపు.

“ఓ లమ్మో, సంపేత్తున్నాడు, దొంగ సచ్చినోడు, బాబోయ్!” వరాలమ్మ డైలాగులు ఒప్పచెప్పేసింది గబ గబా పొల్లుపోకుండా.

వెనక యూశువరయ్యా, రత్తాలుల బాక్ గ్రౌండ్ మ్యూజిక్.

చెయ్యి నొప్పిపుట్టేదాకా కొట్టాడు శివమ్మాచెలం.

నోరు నొప్పిపుట్టేదాకా తిట్టి, అలిసి పోయి కిందపడిపోయింది వరాలమ్మ.

“థూ, లంజ ముండా!” చివరిసారిగా దీవించి ఆ రోజు కిక సభ తీరినట్టు, రాజులా బయటి కెళ్ళిపోయాడు శివమ్మాచెలం.

బాక్ గ్రౌండ్ మ్యూజిక్ ఆగలేదు.

పూర్తిగా ఇల్లు కాలిపోయి, ఆరి పోయిన అరగంటకు అర్జెంటుగా పరు గెత్తుకు వచ్చిన ఫైరింజను వాళ్ళలా హాహాహాటని ఏడ్చింది సీతాలు—

"ఏం దప్పా, ఏం దప్పా, యేమయింది?" అంటూ.

వరాలమ్మ ఏడవటం మొదలెట్టింది.

"ఊరుకోయే, ఊరుకో, అప్పా!" సీతాలు నచ్చచెప్పబోయింది.

"నీ కేయే— మొగుడా, వల్లకాడా? సూడు, వచ్చినోడు పొద్దుట్నుంచి ముత్యాలు రెక్కలు ముక్కలు చేసుకుని పన్నెండు రూపాయిలు పట్టుకొస్తే, రెండ్రూపాయిలు పెట్టి బియ్యం కొనుక్కొచ్చి, ఆ పది రూపాయల కాగితం బొడ్లో పెట్టినా. దాన్ని లాక్కెళ్ళిపోయాడే. అది తీసికెళ్ళి, తల తిరిగిందాకా తాగొత్తాడే దొంగ సచ్చినోడు!" దుఃఖం ఎక్కువై మరి ఇంక మాట్లాడలేక పోయింది వరాలమ్మ.

అవును, సీతాలుకు ఒక మొగుడంటూ లేడు. ఊళ్ళో వాళ్ళంతా దాని మొగుళ్ళే!

"ఊరుకో. సూడు, నిన్ను జూసి పిల్లబ్బాడు బెంబేలు పడతుండారు. ఊరుకో." సీతాలు నచ్చచెప్ప పోయింది.

వరాలమ్మ ఊరుకోలేదు. శిమ్మాచెలంను నానా విధాలుగా దుమ్మెత్తి పోస్తూ, అప్పుడప్పుడు కూరలో మసాలాలా ఉండి ఉండి కొంచెం కొంచెంగా ఏడుస్తూంది.

సీతాలు వరాలమ్మను వదిలి, పొయ్యి మీది నుంచి అన్నం కుండను దింపి, పిల్లల్ని భోజనానికి పిలిచింది.

• • •

ముత్యాలుకు మా చెడ్డ కోపం వచ్చేసింది, తల్లి చెప్పినదంతా విని.

"ఎంత బాబయితే మటుకు, పది రూపాయలు లట్టుకెళ్ళి తాగడమే!" కోపంగా అన్నాడు.

"నే నేం సచ్చేదిరా, ఎప్పుడు బుద్ధొస్తుందో దొంగ సచ్చినోడికి!" వరాలమ్మ అంది.

"అన్నోయ్! సినిమా కెళ్తా, డబ్బులీ!" యాకువరయ్య నువ్వు జీడీ నాక్కుంటూ వచ్చాడు.

తండ్రిమీద కోపం అంతా తమ్ముడి మీద చూపెట్టాడు. లాగి గూబమీద ఒక్కటిచ్చుకున్నాడు. తాటాకులా ఎగిరి నీళ్ళకుండ మీద పడ్డాడు వాడు. అది కాస్తా పగిలి ఊరుకుంది. పగిలి ఉన్న కుండ పెంకుల మధ్య ముక్కల్లో చంద్రుడులా, తడిసిపోయిన బట్టలతో ఏడుస్తూ కూర్చున్నాడు యాకువరయ్య.

వరాలమ్మ వాణ్ణి సముదాయించలేదు.

కిందపడ్డ నువ్వు జీడీ అందుకుని, బయటికి పారిపోయింది రత్తాలు.

శిమ్మాచెలం లోపలి కొచ్చాడు. మాట్లాడ్డం ఇష్టంలేనట్లు లోపలి కెళ్ళిపోయాడు ముత్యాలు. వరాలమ్మ అక్కడే కూర్చుంది బొమ్మలా. "కూడు పెట్టవే." రెండు నిమిషా లాగి అన్నాడు శిమ్మాచెలం, మంచం మీద చతికిల పడుతూ.

"లేదు."

"లేదూ?" రెట్టించాడు.

"లేదంటుంటే."

"శ్శ, ఎదవ కొంప. ఎప్పుడొచ్చినా అది లేదు, యిది లేదు అని ఏడవటం తప్ప ఏనాడైనా అడక్కుండా పెట్టావే?" చీదరింపుగా అన్నాడు.

"ఏదీ, సంపాదించుకురా, పోయి. పెట్టా అప్పుడు కూడు, నవ్వడక్కుండానే."

"మాటకు మాట నేర్చావే"— ఈసడింపుగా చూస్తూ అన్నాడు శిమ్మాచెలం.

"మరి నీ పెళ్ళాన్నిగా?"

"మరయితే ఓ రూపాయి యియ్యి, అర్జంటుగా!"

"ఓలబ్బో, అరజంటుగా రూపాయి కావాలా మొగాడికి. తాగి తందనా లాడ్డానికేగా? సీ, యెదవ బతుకు, సిగ్గూ శరం లేని బతుకు?"

శిమ్మాచెలానికి రోషం వచ్చింది.

"సేయ్! మాట్లాడకుండా రూపాయి యియ్యి. అర్జంటన్నానా, అర్థంకేం, అంతే."

"నాకు తెల్దు. ముత్యాల్నడుక్కో." వరాలమ్మ అంది.

ముత్యాలు లోపల్నుంచి వచ్చాడు.

"రేయ్, కొడకా! రూపాయి యియ్యిరా, అర్జంటు." తండ్రి హోదాలో అడిగాడు స్టైల్‌గా.

ముత్యా లొక్కసారి తండ్రికేసి చూశాడు.

"అయ్యోయ్! తాగితే నీకేంవస్తుంది?" అడిగాడు ముత్యాలు.

శిమ్మాచెలం మాట్లాడలేదు.

ముత్యాలు బయటి కెళ్ళిపోయాడు, రిక్షా లాక్కుని.

"అయితే ఇవ్వవా?" వెనకనుంచి అడిగాడు శిమ్మాచెలం, యింకా చావని ఆశతో.

"నా కాడ లేవు." విసురుగా జవాబిచ్చాడు ముత్యాలు.

"సీ, ఎదవ కొంప." విసురుగా లేచి, పొట్టలు పడ్డ జర్మన్ సిల్వర్ చెంబు నొక్క తన్ను తన్ని, తడిక తోసుకుని బయటి కెళ్ళిపోయాడు శిమ్మాచెలం. మళ్ళీ ఏం గుర్తు కొచ్చిందో, వెనక్కు వచ్చి నేరుగా గుడిసెలోనికి దూరి, రెండు నిమిషాల తరవాత హడావుడిగా బయటి కెళ్ళిపోయాడు.

వరాలమ్మ ఇదంతా చూస్తూ గుడిసె ముందే కూర్చుంది. కానీ, అక్కణ్ణుంచి కదల్లేదు. మొగుడు చేస్తున్న దంతా గుడ్లప్పగించి చూస్తూ ఉండి పోయింది.

అలా కొంచెంసేపు కూర్చుని, తను మళ్ళీ పాచిపని కెళ్ళాలన్న సంగతి గుర్తుకొచ్చి, గుడిసె లోపలి కెళ్ళి గూట్లోకి చూసింది.

ఆమె గుండె దడదడ లాడింది.

అక్కడ ఉండవలసిన వెండి గిన్నె లేదు. అది తాను పని చేస్తున్న ఇంజనీరు గారిది. రాత్రి పులుసంత మిగిలిపోతే ఆ గిన్నెలో పోసి ఇచ్చిందా అమ్మ.

"ఓలమ్మో!" దిక్కున కేక పెట్టి బయటికి పరుగెత్తింది వరాలమ్మ. శిమ్మాచెలం ఇంకా అక్కడుంటేగా?

• • •

వరాలమ్మ ఏడుస్తూంది. రత్తాలు యాకువరయ్య బిక్కమొహం వేసుకుని చూస్తున్నారు.

శిమ్మాచెలం మంచం మీద పడుకుని ఆకాశంలోని చుక్కలు లెక్క పెడుతున్నాడు.

"ఆ యమ్మ మంచిది కాబట్టి, ఉజ్జోగం లోంచి తీసేసింది. మరొకళ్ళయితే పోలీసోళ్ళకి పట్టిచ్చేవాళ్ళే!" వరాలమ్మ శోకాలు విని ముత్యాలు బయటి కెళ్ళిన అరగంటకు శిమ్మాచెలం వచ్చాడు. వచ్చిన వాణ్ణి కొరికి, రక్కి, అది తీసుకొని కొట్టి, ఇది తీసుకొని కొట్టి, నానా రభస చేసి అలిసిపోయి ఏడవటం మొదలెట్టింది వరాలమ్మ.

శిమ్మాచెలం మాట్లాడకుండా మొద్దులా పడి ఉన్నాడు మంచం మీద.

వరాలమ్మ రాగాలు తీస్తూనే ఉంది.

శిమ్మాచెలాన్ని శాపనార్థాలు పెడుతూనే ఉంది.

అలా ఒక గంట గడిచింది.

రత్తాలు, యాకువరయ్య నేలమీద పడి నిద్రపోయారు.

శిమ్మాచెలానికి విసుగేసింది, విసిగి.

"శ్శ, నోర్మూయ్, ఎప్పుడో వచ్చిన శ్లేదుస్తావేంటే?" మంచం లోంచి లేచాడు.

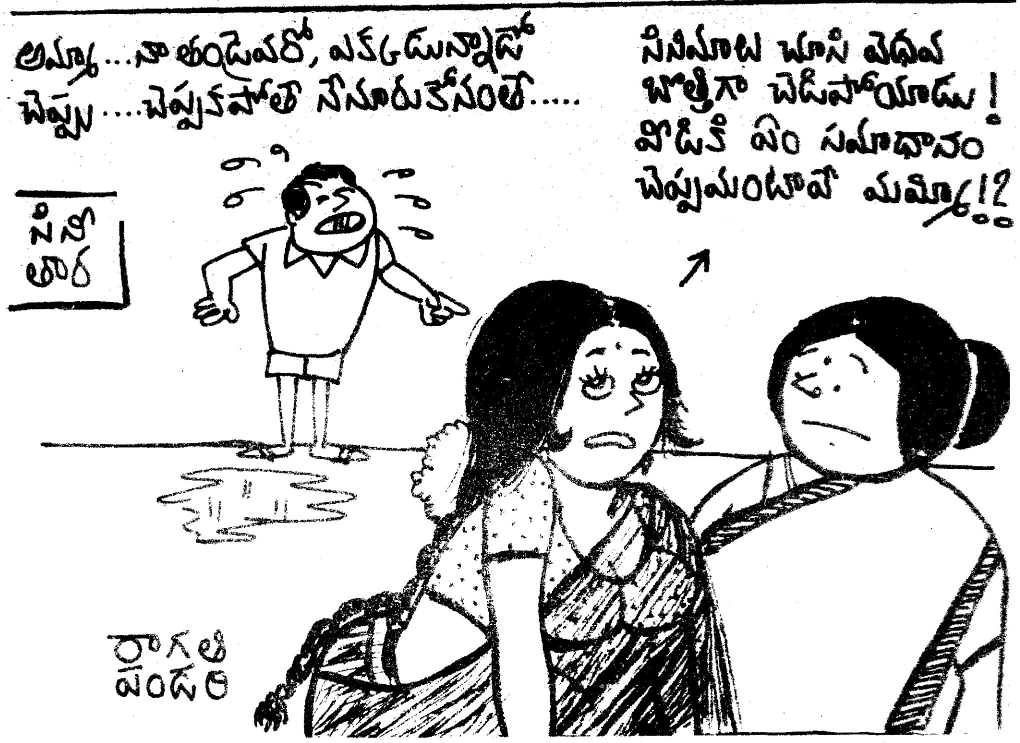

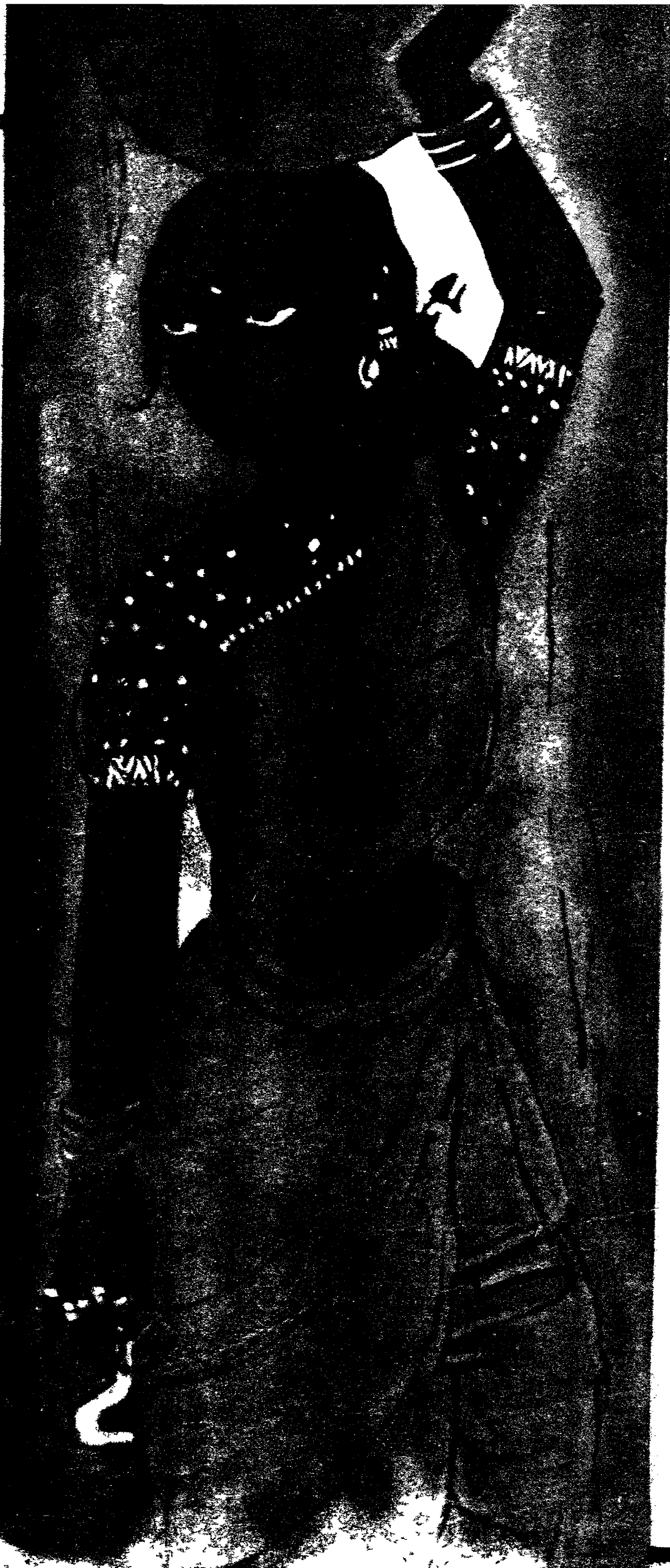

"[illegible]! ఓ రూపాయి ఇయ్యే" అన్నాడు. అదే ఏడుపూ, అదే పోరూ, అదే [illegible]. [illegible] తగ్గలేదు. [illegible] ఎందుకో [illegible] తిట్టుకుంటూనే [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ఇంటికి వచ్చాడు.

[illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible].

[illegible] [illegible]. [illegible] రూపాయి కావాలి. అంతే.

ఓ భూతాన్ని చూసినట్టు చూసి జడుసుకుంది వరాలమ్మ.

"ఓర్నాయనో! నువ్వు మనిషివా, రాక్షసుడివా? ఇప్పుడే గదరా [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] అప్పుడే రూపాయా? ఓరమ్మో, ఓర్నా యనో! యాడేదో నా పెరిటి [illegible] [illegible] తమ్మో" రాగా [illegible] కుంది వరాలమ్మ.

"[illegible]! [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] రూపాయి ఇయ్యి. [illegible] [illegible] [illegible]. అది [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ఆ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]?" [illegible] [illegible] [illegible], ఆగాడు, చక్కరకు [illegible].

"[illegible]! [illegible] [illegible] తలి [illegible]!" వరాలమ్మ [illegible] కుంది.

శివాల్మాయేలానికి [illegible]. "ఇ య్యవూ ... నేకపోతే నీ దుబ్బ ..." [illegible] మాట [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. దాని [illegible] ముత్యాలు [illegible], తడిక [illegible].

"ఎవురూ, ముత్యాలే?" గుడ్డి [illegible] కూడా గుర్తు పట్టి గిలిగిం దా మాత్ర హృదయం.

గబగబా దగ్గరకు వచ్చి, "ఏందిరా, ముత్యాలూ, [illegible]?" అనడిగింది కళ్ళు [illegible] [illegible] [illegible].

"[illegible] ..." [illegible],

[illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

"[illegible]! [illegible] [illegible]! [illegible] [illegible] [illegible] ... [illegible] ... [illegible] తాగితే ఇంత [illegible] ... [illegible] ... దరి [illegible] ... [illegible] [illegible]? [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]... [illegible] [illegible] ... [illegible]... [illegible] ..."

శివాల్మాయేలం [illegible] ముక్కలు లెక్క పెట్టుతున్నాడు. *